

Vlaamse overheid
Koning Albert II-laan 35 bus 33
1030 BRUSSEL
www.zorg-en-gezondheid.be

Aan de initiatiefnemers van de woonzorgcentra en
centra voor kortverblijf in Vlaanderen

uw bericht van	uw kenmerk	ons kenmerk TFO/2021/19	bijlagen
vragen naar/e-mail Financiering ouderenzorg financieringouderenzorg@vlaanderen.be		telefoonnummer	datum 21/12/2021

***Bijkomende flexibiliteit in personeelsinzet in woonzorgcentra en centra voor kortverblijf
Retroactief vanaf 1 juli 2021***

Geachte voorzitter,
Geachte directie,

De Vlaamse Regering heeft op vrijdag 10 december 2021 enkele beslissingen genomen over het acute personeelstekort in de residentiële ouderenzorg. Deze beslissingen hebben betrekking op de financiering van de woonzorgcentra en de centra voor kortverblijf¹ via de basistegemoetkoming voor zorg voor het jaar 2023 (BTZ 2023) en zullen retroactief, m.i.v. 1 juli 2021, van toepassing worden. De beslissingen worden de komende maanden geconcretiseerd in wetgeving. We gaan in deze brief alvast in op de voorziene maatregelen.

VIA-6 maatregelen m.i.v. 1 juli 2021

Op 1 juli 2021 traden de VIA 6 maatregelen in de residentiële ouderenzorg in werking. Concreet werd er 146 miljoen euro geïnvesteerd voor bijkomende tewerkstelling (100% RVT-dekking, optrekken personeelsomkadering D-profielen en stijging deel A2 naar 15%). Dit is een historische stap, die positief wordt onthaald binnen de sector.

¹ Wanneer we het in deze brief hebben over woonzorgcentra bedoelen we de woonzorgcentra en in voorkomend geval de centra voor kortverblijf.

Via het e-loket deelden de woonzorgcentra mee hoeveel bijkomende VTE zij met deze structurele middelen, en na consultatie van het lokaal sociaal overleg, willen realiseren. In totaal gaat het over 2.660,44 VTE aan bijkomende tewerkstelling. Hiervan zijn 2.406,52 VTE nieuwe aanwervingen en 253,92 VTE (9,54%) contractuitbreidingen. Er wordt voornamelijk gekozen voor de klassieke zorgdiploma's zorgkundigen en verpleegkundigen.

Hoewel de registraties via het e-loket positief zijn, betreft dit een momentopname van "geplande aanwervingen". Blijkbaar is het immers moeilijk om de extra tewerkstelling daadwerkelijk te realiseren. De sector geeft aan dat er heel wat verloop is binnen de zorgkwalificaties en er tevens uitstroom is van personeel.

Waarom een retroactieve bijsturing vanaf 1 juli 2021?

De financiering van de residentiële ouderenzorg is gebaseerd op de referentieperiode. Dit betekent dat de bezetting van bewoners en personeel in de referentieperiode 1 juli 2021 tot en met 30 juni 2022 bepaalt hoeveel de basistegemoetkoming voor zorg (BTZ) zal bedragen vanaf 1 januari 2023. Dit betekent ook dat wanneer men de personeelsnorm en het boven norm personeel in de referentieperiode 1 juli 2021 tot en met 30 juni 2022 niet met de juiste zorgkwalificaties kan invullen, de BTZ voor het jaar 2023 zal dalen.

Bovendien kunnen bepaalde woonzorgcentra de middelen die zij bijkomend kregen vanaf 1 juli 2021 (stijging deel A2, deel V1 en deel V2) niet inzetten omdat de openstaande vacatures niet ingevuld geraken. Dit is problematisch gezien de hoge nood aan bijkomend personeel in de woonzorgcentra voor o.a. het opvangen van de tijdelijke uitval van personeel omwille van quarantaine.

Geen sanctie bij personeelstekort

Indien een woonzorgcentrum op basis van de gemiddelde tewerkstelling over de 4 kwartalen in de referentieperiode, na toepassing van de flexibiliteitsregels, toch een tekort heeft op de financieringsnorm wordt het woonzorgcentrum tijdens het volgende facturatiejaar normaliter gesanctioneerd. Gezien de moeilijke arbeidsmarkt en de vierde coronagolf besliste de Vlaamse Regering om deze sanctie niet toe te passen bij de berekening van de BTZ voor het jaar 2023 (o.b.v. de referentieperiode 1/7/2021-30/6/2022). Als gevolg van de eerste drie coronagolven werd deze sanctie reeds uitgeschakeld bij de berekening van de BTZ voor de jaren 2021 en 2022². In de tussentijd zal het sanctiemechanisme geëvalueerd worden op vlak van proportionaliteit en geleidelijkheid met het oog op de berekening van de BTZ voor het jaar 2024 en volgende.

² Besluit van de Vlaamse Regering van 11 december 2020 tot bepaling van een aantal maatregelen ter ondersteuning van de woonzorgcentra, de centra voor kortverblijf, de centra voor dagverzorging en de centra voor dagopvang naar aanleiding van de COVID-19-crisis vanaf 1 oktober 2020

Financiering logistieke medewerkers

Woonzorgcentra kunnen tot 15% personeel, via het deel A2, bijkomend aanwerven bovenop het deel A1 (de norm). Die 15% kan tot nu toe enkel ingevuld worden met verpleegkundigen, zorgkundigen en personeel voor reactivering. Omdat het moeilijk is om zorgpersoneel te vinden op de arbeidsmarkt is het nodig om ook ander personeel aan te werven. Daarom wordt het deel A2 retroactief vanaf 1 juli 2021 opengesteld voor **logistieke medewerkers in de zorg** en profielen die qua functie-inhoud gelijkgesteld zijn aan logistieke medewerkers in de zorg en dit onder volgende cumulatieve voorwaarden:

- het betreft bijkomende tewerkstelling vanaf 1 juli 2021 in de rechtstreekse ondersteuning van bewoners;
- het betreft geschoold (wordt verder onderzocht en gespecificeerd) personeel of medewerkers momenteel in een opleidingstraject tot logistiek medewerker in de zorg;
- middels contracten van onbepaalde duur;
- volgens de loonkostvergoeding passend bij de functie-inhoud van geschoold logistieke medewerker in de zorg zoals afgesproken tussen sociale partners: IFIC categorie 8 (en in afwachting van de onderhoudsprocedure) of equivalent barema voor de openbare sector.

De essentie van deze maatregel zit in het feit dat de zorgmedewerkers worden ontlast van meer logistieke taken zodat zij zich kunnen focussen op de zorg. Het gaat over het versterken van de medewerkers in de rechtstreekse zorg en ondersteuning van de bewoners. We zetten dus in op meer personeel op de vloer. Het kan niet gaan over bestaande tewerkstelling, enkel over bijkomende aanwervingen of contractuitbreidingen vanaf 1 juli 2021. Er zijn een aantal scholingstrajecten die een specifieke opleiding voorzien tot logistieke medewerker. Ook verzorgenden (niet-zorgkundigen) komen in aanmerking voor het invullen van deze functie van logistiek medewerker.

Gelet op de krapte op de arbeidsmarkt geldt deze maatregel alvast tot en met 30 juni 2023. In de tussentijd wordt deze maatregel geëvalueerd en verder geconcretiseerd o.a. op basis van de resultaten van de studie van het Steunpunt WVG rondom de toekomstige personeelsnormen in de ouderenzorg.

Financiering kwalificaties als personeel voor reactivering

We willen u eraan herinneren dat u ook beroep kan doen op al heel veel verschillende kwalificaties die kunnen worden gefinancierd als personeel voor reactivering zowel binnen het deel A1 als het deel A2:

- 1° graduaat of licentiaat of master in de kinesitherapie;
- 2° graduaat of bachelor of licentiaat of master in de logopedie;
- 3° graduaat of bachelor in de ergotherapie;
- 4° graduaat of bachelor in de arbeidstherapie;
- 5° graduaat of bachelor in de readaptatiewetenschappen;
- 6° graduaat of bachelor in de diëtleer;

7° graduaat of bachelor of licentiaat of master in de pedagogie of de orthopedagogiek;
 8° graduaat of bachelor of postgraduaat of master in de psychomotoriek;
 9° licentiaat of master in de psychologie;
 10° graduaat of bachelor psychologisch assistent;
 11° graduaat of bachelor sociaal werker of in de sociale gezondheidszorg of sociaal verpleegkundige of verpleegkundige gespecialiseerd in de sociale gezondheidszorg;
 12° bachelor of master in het sociaal werk;
 13° graduaat of bachelor in de gezinswetenschappen;
 14° licentiaat of master in de gerontologie;
 15° graduaat of bachelor opvoeder;
 16° bachelor na bachelor opleiding psychosociale gerontologie;
 17° bachelor in de mondzorg;
 18° bachelor of master in de muziek, richting muziektherapie;
 19° bachelor of master in drama, bachelor of master in dans en bachelor-na-bachelor in de creatieve therapie;
 20° bachelor of master in de theologie, religie- of moraalwetenschappen;
 21° bachelor of master in de audiologie of zorgtechnologie;
 22° bachelor in wellbeing- en vitaliteitsmanagement.

We merken dat te weinig woonzorgcentra gebruikmaken van de opportuniteit die deze lijst biedt. Deze kwalificaties zijn beter te vinden op de arbeidsmarkt en zeer zinvol ter ondersteuning van de bewoners in woonzorgcentra.

Tijdelijke noodinzet van verpleegkundigen via ondernemingscontract of uitleningsovereenkomst

Enkel in de periode 1 juli 2021 tot en met 30 juni 2022 staan we toe dat woonzorgcentra met een acuut tekort aan verpleegkundigen een beroep doen op zelfstandige verpleegkundigen of verpleegkundigen in loondienst bij een andere organisatie. Dit ter compensatie van de grote tijdelijke uitval van verpleegkundig personeel in bepaalde woonzorgcentra omwille van kortdurend verzuim en quarantaine.

De uren gepresteerd door deze bijkomende verpleegkundigen kunnen gefinancierd worden vanuit de Vlaamse overheid onder de voorwaarden:

- indien een zelfstandige verpleegkundige bereid is om gedurende een aantal uren per week in een bepaalde periode te helpen in het woonzorgcentrum dan wordt er met deze verpleegkundige een ondernemingscontract opgemaakt.
- ook voor verpleegkundigen in loondienst bij een andere organisatie kan er bij nijpende tekorten een uitleningsovereenkomst worden afgesloten mits respect voor de arbeidsregelgeving. We verwijzen naar de kaderovereenkomsten die daartoe kunnen worden opgemaakt door de sociale partners.
- op vlak van subsidiëring kunnen de uren van deze verpleegkundigen mee doorgegeven worden in de Raastoepping voor financiering via de BTZ voor het jaar 2023. Deze uren kunnen niet

doorgegeven worden aan het RIZIV voor financiering binnen de nomenclatuur. Verpleegkundige nomenclatuurprestaties zijn immers uitgesloten in de woonzorgcentra.

Gezien de retroactieve impact vonden we het belangrijk om u alvast in kennis te stellen van deze maatregelen die in wetgeving zullen worden vertaald de komende maanden.

Daarenboven zal de Vlaamse Regering samen met de sociale partners in vormingstrajecten voorzien voor zij- instroom en doorstroom. Daarbij willen we de mogelijkheid bieden aan niet- gekwalificeerd personeel om tewerkgesteld te worden in de woonzorgcentra met een contract van onbepaalde duur. Zij zullen daarbij gefinancierd kunnen worden binnen de marge van het deel A2 onder de voorwaarden dat zij instappen in een opleidingstraject en dat er voor hen gepaste omkadering voorzien wordt binnen het woonzorgcentrum. Dit zal van start gaan in 2022. Meer informatie volgt van zodra daarover beslist is.

Met vriendelijke groeten,

Dirk Dewolf
Administrateur-generaal